

32. møde.

Onsdag den 27. februar kl. 13.

Formanden:

Medlem af folketinget K. Helveg Petersen har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Forslagsstilleren (K. Helveg Petersen) (RV):

Jeg skal hermed fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.*

Det er min opfattelse, at den i juni måned 1973 vedtagne lov om radio- og fjernsynsvirksomhed ikke udgør et tidssvarende grundlag for Danmarks radios virksomhed.

Det drejer sig om en af samfundets vigtigste institutioner. Jeg mener ikke, den i sidste folketingsår gennemførte lov lever op til de krav, der må stilles, og finder det påkrævet, at der — inden de stærke bindinger, der knytter sig til oprettelsen af de fjorten amtskommunale programråd, fæstner sig — sker en fornyet gennemgang af loven.

I øvrigt tillader jeg mig at henvise til bemærkningerne til lovforslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af Erik Andersen (S) til justitsministeren:

„Hvad agter ministeren at gøre for at

håndhæve de i færdselsloven fastsatte bestemmelser for hyrevognskørsel?“

(Spm. nr. 106).

Skriftlig begrundelse.

Adskillige steder i landet finder der en piratvirksomhed sted inden for hyrevognskørslen, idet lillebilvognmænd fortsætter hyrevognskørsel ud over 1. februar 1974

uden at være tilsluttet det kommunale bestillingskontor,

uden at have kommunal bevilling og

uden taxameter.

Erik Andersen (S):

Jeg er vidende om, at der for en del af de i den skriftlige begrundelse nævnte hyrevognmænd er indsendt dispensationsansøgning, hvilket har forhindret de pågældende politimestre i at foretage sig noget i sagen.

Uden at jeg på nogen måde vil forsøge at rådgive justitsministeren, vil jeg dog tillade mig at mene, at sådanne dispensationer kun bør gives, når ganske særlige forhold gør sig gældende. Man må jo erindre, at de vognmænd, som har fulgt loven og har tilsluttet sig det kommunale kaldecenter, har afholdt en udgift på ca. 10.000 kr. pr. vogn.

Jeg erkender, at spørgsmålet efterhånden er 14 dage gammelt, og det skulle glæde mig meget, om justitsministeren ville kunne svare mig, at der er sket noget i sagen, idet de taxavognmænd, som det drejer sig om, som har haft denne investering, føler deres eksistensgrundlag truet.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Siden den nye hyrevognslov trådte i kraft den 1. januar 1974, har ordningen som bekendt været drøftet her i det høje ting et par gange. Anledningen har været, at der visse steder har været problemer med at få ordningen til at virke tilfredsstillende, og et af hovedproblemerne har netop været bestemmelsen om fælles bestillingskontorer. Jeg nævnte disse spørgsmål i torsdags i forbindelse med førstebehandlingen af forslaget om ændring af færdselsloven, og jeg nævnte

[Justitsministeren.]

dér, at jeg overvejer forskellige ændringer af bestemmelserne for at afbøde nogle af de tilpasningsvanskeligheder, der har vist sig.

Jeg er naturligvis enig med hr. Erik Andersen i, at de gældende love skal overholdes, og det gælder også de nye hyrevognsbestemmelser, men under hensyn til de overvejelser, der er i gang, har man i ministeriet fundet det rimeligt, at politiet har afventet en vis afklaring, inden man skrider ind over for vognmænd, som f. eks. har nægtet at tilslutte sig et godkendt bestillingskontor.

Men det er min hensigt at søge de nødvendige ændringer af bestemmelserne gennemført så hurtigt som muligt; jeg finder, at erhvervets udøvere har krav på, at der skabes klarhed i deres forhold, og jeg er absolut indstillet på, at politiet skal håndhæve de nye bestemmelser således, at ordningen overalt kommer til at virke efter sin hensigt.

Erik Andersen (S):

Jeg takker justitsministeren for svaret, som jeg rent personlig kan tilslutte mig, men jeg tror, der er mange hyrevognmænd rundt om, som vil finde, at det haster.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg kan blot nævne her, at jeg efter anmodning, jeg tror, det var fra hr. Otto Mørch, eller også var det fra hr. K. J. Mortensen, da vi engang tidligere diskuterede dette, har haft forhandling med taxavognmændenes forening og med lillebilvognmændene; de er bekendt med de ændringer, vi overvejer, og det er min agt i løbet af i dag eller i morgen at tilstille retsudvalget materiale, således at vi kan få de endelige ordninger gennemført.

Lindholt (FP):

Det er mit indtryk, at denne lov faktisk aldrig nogen sinde burde have været vedtaget i dette ting. Det er også mit indtryk fra kommunalbestyrelsernes behandling af alle disse sager, der kommer, at man faktisk ikke er interesseret i gennemførelsen af loven, som vil blive gennemhullet af alle de dispensationer, man bliver nødt til at give til de forskellige vognmænd.

Derfor vil jeg spørge justitsministeren, om der er håb om, at loven simpelt hen kan blive ophævet.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Loven er i sidste samling vedtaget med et flertal i dette ting. Mit parti har ikke stemt for, men jeg administrerer den gældende lov. Jeg har tidligere givet udtryk for, at de urimeligheder, jeg finder der er, de upraktiske ting, der er, vil vi søge at rette.

Jeg kan yderligere til hr. Lindholt sige, når han nævner, at kommunalbestyrelserne ikke er interesseret i det, at jeg har også, som jeg har lovet her i tinget, haft et møde med Kommunernes Landsforening. Derefter har man forhandlet videre, også med embedsmændene, i Kommunernes Landsforening og i justitsministeriet, og i det materiale, der tilgår retsudvalget, er der referat af disse forhandlinger. Kommunerne er interesseret i at administrere loven.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Gert Petersen (SF) til justitsministeren:

„Kan ministeren oplyse, om man har tilendebragt behandlingen af de 64 asylansøgninger fra personer i Chile, som ifølge udenrigsministeren oversendtes fra udenrigsministeriet til justitsministeriet pr. 29. januar d. å., og i denne forbindelse ønskes oplyst, hvilke kriterier man lægger til grund for godkendelse af asylansøgninger fra personer i Chile?“

(Spm. nr. 120).

Skriftlig begrundelse.

I spørgetiden den 6. februar d. å. oplyste udenrigsministeren på et spørgsmål fra undertegnede, at udenrigsministeriet pr. 29. januar 1974 havde oversendt 64 asylansøgninger fra personer i Chile til behandling i justitsministeriet. Da behandlingen af disse ansøgninger ofte synes at have lagt beslag på uforholdsmæssig lang tid — denne opstændighed var årsagen til mit spørgsmål den 6. februar — er spørgeren interesseret i at høre, hvordan det er gået med de omtalte ansøgninger. Man bør erindre sig, at muligheden for at forlade Chile til et asylland i mange tilfælde er et spørgsmål om liv og død for den pågældende.

Anden del af spørgsmålet skyldes forlydender om, at der lægges kriterier vedrørende profession, alder osv. til grund for godkendelse af asylansøgninger.

Gert Petersen (SF):

Baggrunden for spørgsmålet, som refererer til et tidligere stillet spørgsmål, er, at situationen omkring de chilenske flygtninge er ganske alvorlig, og spørgsmålet er, om Danmark, når det drejer sig om at hjælpe disse flygtninge, som i mange tilfælde må forlade Chile for at undgå arrestation, tortur og måske henrettelse, gør sig internationalt så godt, som vi burde. Jeg har oplysninger om, at vi indtil nu ikke har modtaget mere end ca. 60 flygtninge fra Chile, mens f. eks. Sverige har modtaget mellem 600 og 700 flygtninge fra Chile, altså 10 gange så mange, uanset at Sverige ikke har 10 gange så mange indbyggere som Danmark.

Jeg synes, at Danmark, som i almindelighed har ført en meget åben politik over for politiske flygtninge, bl. a. fra Østeuropa — og det synes jeg er helt rimeligt — i denne sag, hvor det drejer sig om mennesker, som må forlade deres land for at undgå i mange tilfælde langvarig fængselsstraf eller dødsdom på grund af politisk aktivitet, ikke klarer sig særlig godt i det internationale selskab.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg kan oplyse hr. Gert Petersen om, at behandlingen af samtlige de 64 ansøgninger, der er omtalt i spørgsmålet, nu er afsluttet. Af de 64 har 49 fået indrejsetilladelse, 15 ansøgninger har måttet afslås.

Med hensyn til den anden del af spørgsmålet, den, der vedrører, hvilke kriterier der lægges til grund, kan jeg oplyse, at der er tale om en konkret vurdering af hver enkelt ansøgning. Her lægger man vægt på, om det efter de oplysninger, som foreligger, må antages, at den pågældende vil kunne indpasse sig i det danske samfund uden uforholdsmæssige vanskeligheder, og i denne forbindelse må der naturligvis også tages visse sikkerhedsmæssige hensyn. Undersøgelser til belysning heraf kan ikke gennemføres fra dag til dag, men undersøgelserne har været fremskyndet så meget som muligt, og som jeg nævnedes før, er alle sagerne altså nu færdigbehandlet.

Men jeg må føje til, at udenrigsministeriet for få dage siden har sendt tilsynet med udlændinge ansøgninger vedrørende yderligere 42 personer, der opholder sig i Chile. Selv om disse næsten alle i forvejen har asyltilsagn fra anden side, har vi ikke ment

på forhånd at burde afslå at behandle disse ansøgninger, og det vil ske så hurtigt som muligt.

Gert Petersen (SF):

Jeg takker naturligvis for oplysningen om, at 49 ud af de 64 flygtninge, som jeg spurgte om, nu har fået bevilget tilladelse til at opholde sig som asylflygtninge i Danmark, men jeg kunne egentlig godt have lyst til at spørge yderligere: disse ansøgninger blev oversendt, det oplyste udenrigsministeren i forbindelse med et tidligere spørgsmål, fra udenrigsministeriet til justitsministeriet den 29. januar. Nu har vi den 27. februar. Jeg ville godt have at vide, hvornår ansøgningerne er blevet færdigbehandlet, hvornår man har kunnet meddele tilbage, at de 49 var blevet accepteret.

Dernæst må jeg sige, at jeg ikke kan erklære mig tilfreds med problematikken om indpasning i det danske samfund, visse sikkerhedsmæssige hensyn osv. Jeg gad vist, må jeg spørge justitsministeren, om man for 3-4 år siden, da der ankom 2.000-3.000 polske flygtninge hertil — og jeg kritiserer ikke spor det danske samfund for, at vi accepterede disse flygtninge — spurgte sig selv, om der var sikkerhedsmæssige hensyn at tage, om de kunne indpasses i det danske samfund osv. Der var den væsentlige forskel mellem de polske flygtninge dengang og dem, det drejer sig om her, som søger om indrejsetilladelse, at de polske flygtninge var trods alt ikke truet på livet. De mennesker, det drejer sig om her, er truet på livet, og så synes jeg, det er lovlig nonchalant, at man spørger sig selv, om de kan indpasses i det danske samfund.

K.B. Andersen (S):

Der blev jo i sin tid fastsat visse interne rammer for, hvor mange flygtninge Danmark var indstillet på at modtage, men med den udtrykkelige tilføjelse, at man måtte — og i hvert fald den daværende regering var villig til det, begribeligvis — sætte dette tal i vejret. Når tallet var internt, var det jo, fordi man havde visse dårlige erfaringer fra lande, hvor tallene var offentliggjort.

Men jeg vil gerne i anledning af de tal, som ministeren her har nævnt, spørge — og håber at kunne få det bekræftet — om regeringen nu, da man er omkring det loft, der

[K. B. Andersen.]

tidligere har været aftalt, er indstillet på at udvide, sådan at vi fortsat kan — og dér vil jeg gerne støtte hr. Gert Petersen — i hurtigere tempo tage imod flere flygtninge fra Chile.

Arentoft (FP):

Jeg synes ikke rigtig, jeg kan give hr. Gert Petersen ret i . . .

Formanden:

Ingen diskussion med spørgeren.

Arentoft (FP):

Nej, det er det heller ikke, det er kun indledning . . . ret i, at man kan sammenligne med, at Sverige har modtaget 700, mens vi kun har modtaget et fåtal.

Jeg vil gerne spørge justitsministeren, som jo oplyste, at der er nogle og fyre andre ansøgninger på vej, om justitsministeren mener, at der yderligere kan forventes flere, eller om vi giver tilbud om eventuelt at modtage flere.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg vil gerne i anledning af det sidste spørgsmål, hr. Gert Petersen rejste og måske også det, der blev sagt i første omgang, give et par taloplysninger, for jeg tror, man skal forstå tingene rigtigt.

Når jeg nævnde i første omgang, at af de 64 er der 49, der har fået indrejsetilladelse, men 15 ansøgninger har måttet afslås, må man jo ikke glemme, at dette er familiegupper, det er ikke 15 enkeltpersoner, altså ét afslag kan betyde, at 5-6 eller noget lignende dermed ikke kommer ind; tallene ser altså lidt anderledes ud, hvis man kommer ned i de enkelte sager.

Så vil jeg nævne — det blev vist også nævnt af udenrigsministeren, da han besvarede et tidligere spørgsmål fra hr. Gert Petersen — at oprindeligt var der 209 ansøgninger, men der er mange, der frafaldt; det er jo naturligt, disse mennesker er vanskeligt stillet, og de søger samtidig forskellige lande, og det er jo også det, der gælder med den sidste gruppe. Men der er givet tilladelse til, at 116 må komme ind, og der er altså kommet ca. halvdelen.

Så vil jeg gerne sige, at der er altså ingen uafgjorte sager i dag bortset fra de nye, der

lige er kommet over, og efter hvad man foreløbig har kunnet se, skulle det ikke tage så forfærdelig lang tid at behandle de sager, så jeg håber, at vi hurtigt har en afklaring her.

Så vil jeg også gerne svare på det spørgsmål, der blev direkte stillet af hr. Gert Petersen, hvornår de er færdigbehandlet. Dér må jeg åbent sige, at efter hvad jeg ved, er det sket i løbet af den sidste uges tid, således at det altså har taget 3-4 uger. Men man må jo ikke glemme, hvis man sammenligner med forholdene for de flygtninge, vi fik før i tiden fra Polen f. eks. eller fra Ungarn, at det var mennesker, der kom her til landet, mennesker, der var her i landet, og så var det jo andre forhold. Her skal vi regne med at få oplysningerne, når vi vil have oplysninger — hvad jeg mener vi er nødt til at have — fra Chile. Jeg ved godt, hr. Gert Petersen siger, at telekommunikationen osv. er opfundet, men det er alligevel et lidt andet forhold.

Så vil jeg gerne svare hr. K. B. Andersen, der spurgte, hvad man ville gøre, hvis det skulle vise sig, at der kom flere ansøgninger — vi ved jo aldrig, hvor mange der skulle ønske at benytte en tilladelse — at så vil der ikke være nogen ændring i den nuværende regerings politik i forhold til, hvad den tidligere regering var indstillet på, med hensyn til at hjælpe disse mennesker.

Jeg vil gerne sige til hr. Arentoft, at udenrigsministeren oplyste, at han den 16. januar havde givet FN's flygtningehøjkommissær tilsagn om positivt at medvirke til løsning af de problemer, der endnu er tilbage, og der lå altså ikke i min udtalelse, at man nu siger stop. Men vi må altså se, hvor mange der vil benytte sig af tilbuddene her i landet.

Gert Petersen (SF):

Jeg har meget stor respekt for justitsministeren som person, og jeg tror, at de spørgsmål her giver anledning til, at man vil søge at fremme behandlingen mest muligt, og at justitsministeren vil sætte ind på det.

Men jeg må nok sige, at den omstændighed, at man har været 3-4 uger om at behandle ansøgninger fra mennesker, som virkelig er i livsfare, er en ganske alvorlig sag. Det kan ikke sammenlignes med situationen med f. eks. de polske flygtninge, siger justitsministeren, fordi de kom her til landet.

[Gert Petersen.]

Nej, de kom kun her til landet, fordi de havde fået en tilladelse gennem den danske ambassade i Warszawa; den tilladelse havde man opnået på basis af ansøgninger, og disse ansøgninger blev behandlet i løbet af ganske få dage. Her drejer det sig om liv og død, og her er man altså 3-4 uger om det; jeg håber, at man vil se nærmere på den sag i justitsministeriet.

Så må jeg sige med hensyn til de 49, som er blevet bevilget, at vi ligger inde med oplysninger om en situation, hvor 68 chilenerne, som boede i den venezuelanske ambassade, ansøgte om opholdstilladelse i Danmark. Efter interviews gik der 10 dage, og kun 10 af dem fik bevilget ansøgningerne. Jeg tror nok, at denne selektive praksis ikke svarer til de humanistiske traditioner, som Danmark ellers er gået ind for i flygtningepolitik, og jeg håber, at man vil optræde mere åbent, mere storsindet. Der er brug for det: mange mennesker i Chile er i dyb personlig fare på grund af deres politiske anskuelser.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Erling Dinesen* (S) til arbejdsministeren:

„Vil ministeren oplyse, hvornår de nye sikkerhedsregler for bygge- og anlægsområdet vil kunne sættes i kraft?“

(Spm. nr. 110).

Erling Dinesen (S):

Bare et par bemærkninger om baggrunden for mit spørgsmål.

For det første vil jeg gerne sige, at der i bygge- og anlægsområdet, som alle ved, er mange farlige arbejdspladser, og der sker mange alvorlige ulykker inden for dette område. Det er baggrunden for, at der meget længe og meget energisk har været arbejdet på at skabe større sikkerhed for arbejderne inden for dette område.

Jeg fik som arbejdsminister i oktober 1973 fra arbejdsrådet tilsendt et udkast til de nye sikkerhedsregler, regler, som i øvrigt var godkendt af arbejdsmarkedets parter. Da de nye sikkerhedsregler krævede lovændringer, besluttede den tidligere regering at

fremstille forslag herom før jul, men dette blev som bekendt forhindret af valgsituationen og det regeringsskifte, som fandt sted.

Jeg har forstået nu af meddelelser i dagspressen, at arbejdsministeren har forhandlet med de interesserede organisationer, men at der endnu ikke er skabt fornøden klarhed over, hvordan sagen ligger, og det håber jeg altså arbejdsministeren kan svare på i dag, sådan at vi får denne klarhed.

Arbejdsministeren (Johan Philippsen):

Jeg skal for en ordens skyld bekræfte den fremstilling, hr. Erling Dinesen gav for et øjeblik siden.

Forholdet er det, at arbejdet med det forslag, som arbejdsrådet sendte til arbejdsministeriet i september måned i fjor, siden den tid har mødt betydelige vanskeligheder med deraf følgende forsinkelse med gennemførelse af ordningen. Disse vanskeligheder har væsentligt været af juridisk art, og det er især spørgsmålet om bygherreansvaret for koordineringen af sikkerhedsarbejdet, når der er flere entreprenører beskæftiget på samme arbejdsplads, der har voldt besvær. Ordningen forudsætter i øvrigt ansættelse af et antal konsulenter, der specielt skal tage sig af dette arbejde.

Jeg kan oplyse, at arbejdsministeriet har sendt ansøgninger til bevillingsmyndighederne om ansættelse af de 30 konsulenter. Jeg forventer, at arbejdet vedrørende etablering af et koordinationsansvar afsluttes i løbet af meget kort tid med et positivt resultat. Herefter skulle det være muligt at fremsætte lovforslag om bygherreansvar i folketinget i løbet af få uger, og under forudsætning af en hurtig behandling her skulle ordningen kunne etableres i sommer.

Erling Dinesen (S):

Jeg vil gerne takke arbejdsministeren for de oplysninger, vi her har fået. Det er jo vigtigt, at to af de vigtigste problemer i forbindelse med gennemførelsen af denne sikkerhedsordning er spørgsmålet om bygherreansvaret og sikring af ansættelse af de konsulenter, som skulle medvirke til, at ordningen virkelig kunne blive effektiv.

Jeg håber altså, det nu sker meget hurtigt, og takker for de oplysninger, vi har fået.

Aage Frandsen (SF):

Jeg er også glad for det svar, som arbejdsministeren giver på spørgsmålet, fordi dette sådan set er et af de sorte kapitler inden for sikkerheden vedrørende arbejdsulykker og arbejdssundhed, som måske nu kommer til en afslutning.

Jeg vil i den forbindelse spørge arbejdsministeren, om ikke der er mulighed for, at man i fremtiden kan arbejde noget hurtigere med disse problemer. Man var allerede i 1971 klar over, at der skulle ske noget specielt omkring bygge- og anlægssikkerheden, og det såkaldte Stefan Bang-udvalg, en slags ekspertudvalg, afsluttede sit arbejde i august 1972. Nu er der altså forløbet 1½ år, siden dette såkaldte ekspertudvalg blev færdigt med sit arbejde, og derfor vil jeg spørge arbejdsministeren, om det er nødvendigt, at der går så lang tid, hver gang man skal have nogle specielle regler inden for et arbejdsområde med hensyn til sikkerhed og sundhed, og om man ikke i fremtiden kan gøre det lidt hurtigere.

Arbejdsministeren (Johan Philipsen):

Jeg skal da gerne bestræbe mig for at arbejde så hurtigt, det er gørligt, men jeg må sige til hr. Aage Frandsen, at det ligger nok lidt tungt med at beskyldte mig for langsomt arbejde i denne sag.

Jeg kan godt lidt nærmere beskrive, hvad der har været i vejen. Der har været det i vejen, at vi ville pålægge bygherrerne et ansvar ikke alene for koordinationen, det har jeg i og for sig ingen indvendinger imod, men også for, at den såkaldte koordinator skulle være en person, der var kvalificeret dertil. Så har de juridiske indvendinger gået på, at en mand, der f. eks. køber en bil, ville man aldrig drømme om at pålægge et sikkerhedsansvar under bilens fremstilling; han overtager ansvaret, når han overtager bilen. En lignende betragtning har der været gjort på dette område.

Derfor har der været en lang række juridiske ting, som jeg var nødt til at rydde af vejen, inden forslaget kom frem, for ikke at få en lovgivning, der vil give anledning til et utal af retssager. Der har altså været problemer, som jeg af mange grunde var nødt til at have afklaret, inden forslaget — formo-

dentlig om en uge eller to — ligger på folketingets bord.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Aage Frandsen (SF)* til arbejdsministeren:

„Hvilke foranstaltninger vil ministeren træffe for at forhindre de skadelige virkninger, der opstår i forbindelse med svejsning?“
(Spm. nr. 115).

Skriftlig begrundelse.

Baggrunden for spørgsmålet er bl. a. den nylig udkomne Håndbog for Svejsere, som klart viser, at det er forbundet med betydelig risiko for liv og helbred at beskæftige sig med svejsning.

I denne forbindelse er det væsentligt at understrege, at det ikke kan være tilstrækkeligt at søge at begrænse risikoen ved svejsning ved f. eks. at indskærpe anvendelse af masker o. lign. Det afgørende må være at finde frem til foranstaltninger, der betyder, at svejserøgen forsvinder, eller at den bliver giftfri.

Arbejdsministeren (Johan Philipsen):

Det svar, jeg kan give på hr. Aage Frandsens spørgsmål angående svejsning, lyder således:

Arbejdet med sundhedsproblemerne i forbindelse med svejsearbejdet har stået på siden 1965, da arbejdsministeriet lod foretage en helbredsundersøgelse af ca. 200 svejsere, og undersøgelsen blev i øvrigt kombineret med en arbejdspladsundersøgelse. Disse undersøgelsesresultater indgik i overvejelserne i en arbejdsgruppe til behandling af sikkerheds- og sundhedsproblemer ved svejsearbejde, der blev nedsat i 1971 med repræsentanter for Sammenslutningen af Arbejdsgivere inden for Jern- og Metalindustrien og Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund. Denne gruppe afgav i slutningen af 1971 en rapport, der har tjent som grundlag for indretning af svejsepladser i industrien, specielt i skibsindustrien.

I foråret 1973 nedsatte direktoratet et nyt udvalg, også med repræsentation for de faglige organisationer, som skulle udarbejde regler for svejsearbejde på såvel faste som

[Arbejdsministeren.]

skiftende svejsepladser. Udvalget er nu ved at færdiggøre et udkast til sådanne regler, som kan forventes udsendt af direktoratet for arbejdstilsynet i den nærmeste tid. Det er endvidere meningen at udsende regler for forskellige typer svejsearbejde, efterhånden som udvalget færdigbehandler problemerne.

Efter de forventede regler skal svejsepladserne indrettes således, at det som altovervejende hovedregel ikke vil være nødvendigt at bruge åndedrætsværn. Indåndingsluften må ikke indeholde forurenende stoffer i sådanne mængder, at de hygiejniske grænser vil blive overskredet, og de hygiejniske grænseværdier vil blive ændret, efterhånden som nye forskningsresultater berettiger dertil.

Ved arbejde på skiftende svejsepladser, hvor det ikke er praktisk muligt ved hjælp af ventilation at holde luftforureningen under acceptable grænser, skal der benyttes åndedrætsværn. Det samme er tilfældet, når det farlige stof beryllium indgår i svejsningen. Endvidere — og det skal være det sidste — vil arbejdstilsynet naturligt følge den videre udvikling, så at krav kan sættes ind mod nye farer, der måtte opstå.

Aage Frandsen (SF):

Jeg vil gerne takke arbejdsministeren for svaret. Jeg forstår, at man arbejder med problemerne vedrørende svejsning og er klar over, at der er en række problemer vedrørende dette. Men man kan nok have sin mistanke om, at det ikke vil være tilstrækkeligt, det, som man i øjeblikket lægger op til.

Det, der lå i arbejdsministerens svar, var jo, at man forsøger at begrænse de gener, som svejsningen nu engang volder, og ikke prøver på at fjerne dem. Jeg har allerede i min begrundelse været inde på, at det ikke kan være tilstrækkeligt at prøve på at klare problemerne ved en form for anvendelse af masker, men at det centrale i denne forbindelse må være, at man søger at undgå, at svejserøgen opstår, eller prøver på at sørge for, at det materiale, man bruger, ikke er giftigt.

Derfor vil jeg spørge ministeren, om ikke det var rimeligt, at man samtidig med det arbejde, der nu går i gang, søger at finde frem til midler, som sikrer, at det middel, man bruger i forbindelse med svejsning,

ikke er giftigt. Jeg tænker i denne forbindelse på, at den rapport, som arbejdsministeren henviste til fra 1971, netop er blevet underkastet en betydelig kritik, ikke mindst i den sidst udkomne bog om svejsning, Håndbog for Svejsere, hvoraf det nemlig fremgår, at en række af de ting, som man nåede frem til i 1971, må karakteriseres som ret så tvivlsomme og fremstiller forholdene for svejserne lige lovlig rosenrødt.

Arbejdsministeren (Johan Philipsen):

Når hr. Aage Frandsen henviser til den kritik, der blev fremført imod rapporten fra 1971, er det korrekt. Men det var jo netop den kritik, der gav anledning til, at man allerede i 1973 tog problemet op og altså fortsat har arbejdet med det problem siden. Det arbejde må efter min mening fortsætte med alle midler, for at vi kan få dette problem løst.

Bay (FP):

Også jeg vil takke arbejdsministeren, men samtidig spørge: hvis og når vi får bedre sikkerhedsforanstaltninger over for svejsearbejde, hvorledes vil man så forholde sig? Og har man øje for, at mange udenlandske firmaer ved opstilling af store fabriksvirksomheder har montører, der har deres egne materialer med? Hvilke foranstaltninger vil man sætte ind over for disse firmaer?

Arbejdsministeren (Johan Philipsen):

Reglerne kommer til at gælde alle, der arbejder på dansk jord.

Aage Frandsen (SF):

Jeg er naturligvis glad for, som arbejdsministeren nævnte det, at den kritik, som er opstået på grundlag af rapporten fra 1971, er grundlaget for det arbejde, man i øjeblikket udfører i arbejdstilsynet og i arbejdsministeriet.

Men det, som jeg også nævnte, og som jeg mener må være meget centralt i diskussionen omkring arbejdssikkerhed, er, at man sørger for, at man ikke bare afbøder ulemperne ved arbejde med farlige stoffer, men at man simpelt hen sikrer, at ulemperne ikke opstår. Det vil sige, at man på en eller anden måde forbyder de farlige stoffer, og i dette tilfælde, at man sikrer, at svejsning

[Aage Frandsen.]

med farlige stoffer ikke finder sted, men at man finder frem til stoffer, som ikke er giftige.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Maigaard* (SF) til udenrigsministeren:

„Agter ministeren at tale dansk i EF's Ministerråd?“

(Spm. nr. 111).

Skriftlig begrundelse.

Det er af største betydning, at deltagelsen i internationalt samarbejde ikke forbeholdes en lille sprogdannet elite. Det er derfor afgørende, at det danske sprog gennem en bevidst indsats placeres som arbejdssprog i EF også i praktisk virke. Udenrigsministeren kan bidrage til, at dette sker, ved ufortøvet at tale dansk i EF's Ministerråd.

Det er spørgerens håb, at besvarelsen af hans spørgsmål ikke er forbundet med nævneværdige udgifter.

Formanden:

Spørgsmålene til udenrigsministeren vil i hans fravær blive besvaret af statsministeren.

Statsministeren (*Poul Hartling*):

Dansk skal fastholdes på lige fod med de øvrige EF-sprog, og vi stiller krav om, at betjeningen på dansk såvel ved oversættelse som ved tolkning ligger på højde med betjeningen på de andre sprog. Dette gælder, såvel hvad angår kvaliteten som hastigheden. Overalt hvor der afgives officielle erklæringer og indlæg på Danmarks vegne, bør de også afgives på dansk, således at det fastlægges som originaltekst.

I samtaler og diskussioner, der har til formål at opnå en gensidig og personlig forståelse, må enhver forsøge at vælge den form, der giver det bedste resultat.

Maigaard (SF):

Jeg skal takke statsministeren for svaret og vil sige, at jeg er enig med statsministeren i, at man i samtaler og diskussioner må finde den form, der passer bedst. Men jeg glæder mig over, at danske myndigheder — herunder udenrigsministeren, som jo er en

myndighed på sin vis — når de udtaler sig officielt, skal gøre det på dansk, således at betjeningen på dansk ligger på højde med den betjening, man har på andre sprog.

Og det er jo det, der er problemet, at det er vanskeligt at indarbejde dansk som arbejdssprog i praksis i EF, ikke vel i og for sig af ond vilje, men på grund af en række praktiske vanskeligheder. Derfor synes jeg nok, det er vigtigt, at udenrigsministeren bakker arbejdet med at indarbejde dansk op ved at tale dansk, indtil det er indarbejdet.

For min skyld må udenrigsministeren, når dansk er indarbejdet, og det vil sige, når alle danske kan deltage i EF-arbejdet på lige fod, også de, der ikke har haft chancen for at lære sprog, gerne snakke sociologisk, partikinesisk eller bomulds, det kommer ikke mig ved, men indtil dansk er indarbejdet, bør han arbejde med på at sikre modersmålet en rimelig placering som EF-arbejdssprog.

Statsministeren (*Poul Hartling*):

Jeg kan på udenrigsministerens vegne erklære en fuldkommen enighed med det ærede medlem hr. Maigaard, og det er en stor glæde at kunne gøre dette, for dermed er problemet blevet reduceret til det, det i virkeligheden er, nemlig et praktisk problem.

Det er ikke så let med sproget dansk, hvad det ærede medlem jo også er klar over. Sagen er, at der ikke rigtig har været noget marked i Danmark for tolke, og det er først nu, man er ved at kunne få tilstrækkelig mange kvalificerede. Dette hænger også sammen med, at man ikke forud for folkeafstemningen den 2. oktober 1972 ville præjudicere noget — sådan har jeg forstået det — ved at iværksætte en uddannelse af tolke. Derfor har der været og er der praktiske problemer, men de bliver overvundet så hurtigt, vi kan.

I det principielle er der ingen uenighed imellem os.

Maigaard (SF):

Jeg glæder mig over, at vi er enige i det principielle, og jeg må så forstå det sådan, at når EF's Ministerråd holder officielle møder med tolkning og boks og alt det her, så taler udenrigsministeren dansk, indtil dansk er indarbejdet i praksis.

[Maigaard.]

Så når statsministeren glædede sig så stærkt i indledningen til sit sidste svar, må jeg sige, at det gør jeg også. Jeg synes næsten, at glæden er på min side.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Ib Nørlund* (DKP) til udenrigsministeren:

„Hvilke oplysninger kan ministeren give om mødet af Chiles kreditorlande („Pariserklubben“) 21.-22. februar 1974, især med henblik på de betingelser, der måtte være stillet til juntaregimet vedrørende afviklingen af dets gæld?“

(Spm. nr. 123).

Skriftlig begrundelse.

Chiles hovedsagelige kreditorlande — USA, Japan, Canada og 10 vesteuropæiske lande, hvoriblandt Danmark — udgør en gruppering kaldet „Pariser-klubben“, fordi den holdt sit første møde i Paris 1972. Den har holdt møde 21.-22. februar 1974 samsteds.

Under præsident Allendes regering afviste „Pariser-klubben“ alle anmodninger om lettelser i afbetalingen af Chiles betydelige udenlandske gæld, som i alt væsentligt var stiftet før denne regerings tid.

Nu har „klubben“ holdt møde med repræsentanter for juntastyret, som ifølge egne dekretter har oprettet en „indre krigstilstand“, hvorunder de elementæreste menneskerettigheder brutalt trædes under fode.

Kreditorlandene, som også har en forpligtelse til at handle ud fra debitorlandets indre og internationale troværdighed, har en indlysende mulighed for at gøre afskaffelsen af den „indre krigstilstand“ mod alle demokratiske og ikke-fascistiske kræfter til en betingelse for videre forhandlinger. I modsat fald bidrager man til en legitimering af fasciststyret.

Spørgsmålet tilsigter en klarlæggelse af, hvad mødet har foretaget, og specielt af den

danske regerings repræsentanters optræden på det.

Ib Nørlund (DKP):

Jeg tror, det store flertal i dette ting har været dybt grebet af begivenhederne i Chile. Fasciststyret har ifølge sit eget dekret nr. 6 erklæret indre krigstilstand i landet, krigstilstand mod folket selv og mod alle demokratiske kræfter. Og titusinder af fangers liv er i overhængende fare, deriblandt så fremtrædende personer som Luis Carralan.

Men der er mange, der har stillet sig spørgsmålet: hvordan kan vi hjælpe? Og det er der i disse dage en oplagt lejlighed til. Juntaen har maset på med ønsker om en moratorieordning for sin gæld. I den anledning har kreditorlandene været samlet i den såkaldte „Pariser-klub“, hvoraf Danmark også er medlem. Her var en anledning til at behandle fasciststyret efter fortjeneste.

Man kunne i det mindste have stillet elementære betingelser for at optage forhandlinger. Man kunne have stillet krav om frigivelse af de politiske fanger, om indstilling af henrettelser og tortur eller i det mindste om udrejseret for de politiske flygtninge, som har søgt asyl i udenlandske ambassader, som noget af det mest penible i hele spørgsmålet.

Det forlyder, at Holland — med iver, siger man — har stillet krav i den retning på mødet. Om Danmark forlyder der ikke noget tilsvarende. Ej heller om indsigelser mod andre klubmedlemmers nye kreditydelser til Chile i denne tid.

Klubben er tidligere over for Allenderegimet ikke vejet tilbage for at stille politiske betingelser, f. eks. i forbindelse med nationaliseringen af kobberminerne, altså betingelser for moratorieordningen.

Og for at tale til den siddende regerings kræmmersind skal jeg måske tilføje, at det ikke engang koster noget at kræve sin gæld betalt.

Jeg håber, ministeren vil være i stand til at give meddelelse om positive initiativer.

Statsministeren (Poul Hartling):

Jeg er ikke sikker på, at jeg forstod spørgeren rigtigt: om det var min regerings kræmmerind, han hentydede til. I så fald forekommer det mig at falde helt uden for spørgsmålet. Med hensyn til begrundelsen for spørgsmålet skal jeg først sige, at det er ikke rigtigt, når det i begrundelsen anføres, at de nævnte kreditorlande under præsident Allendes regering afviste alle anmodninger om lettelse i afbetalingen af Chiles betydelige udenlandske gæld. Tværtimod indgik kreditorlandene den 19. april 1972 en generel aftale med Chile om konsolidering af kreditforsikrede gældsposter, som forfaldt mellem november 1971 og 31. december 1972. Denne generelle aftale skulle følges op af tosidede aftaler imellem Chile og de enkelte kreditorlande, og Danmark og Chile indgik en sådan aftale den 13. juli 1972.

Da man indgik aftalen den 19. april 1972, gav „Pariser-klubben“ desuden et klart tilsagn om genoptagelse af drøftelserne med henblik på gældskonsolidering af de poster, der forfaldt i året 1973, og dette skete ved møder i Paris i januar og juli 1973. Herunder viste det overvejende flertal af medlemslandene klar forståelse for Chiles vanskeligheder og betydelig vilje til at nå frem til et tilfredsstillende arrangement, til trods for at Chile ikke i fuldt omfang havde opfyldt aftalen af 1972. Den afgørende grund til, at man alligevel ikke på disse møder kunne nå frem til en aftale, var, at man fra Chiles side ikke var i stand til at fremkomme med de fornødne økonomiske oplysninger.

Ved mødet i juli 1973 aftaltes nye forhandlinger inden udgangen af oktober. Som følge af den politiske udvikling i Chile blev disse forhandlinger udsat, og de er først genoptaget på mødet den 21.-23. februar 1974. Så meget om fortiden og om den fejlagtige begrundelse i spørgsmålet.

Det møde i februar, som man kalder „Pariser-klubben“, omfattede ikke blot de nævnte kreditorlande, men også repræsentanter for Den internationale Valutafond, Verdensbanken og andre interesserede internationale organisationer. Forhandlingerne på „Pariser-klubben“s møder er ifølge sagens natur strengt fortrolige, indtil et resultat er opnået, og jeg kan naturligvis ikke

tage nogen som helst stilling til forlydender, end ikke eller især ikke forlydender fra hr. Ib Nørlund.

Da en række af kreditorlandene, herunder Danmark, ikke forud for mødet havde modtaget nogen henvendelse fra Chiles regering, var det ikke muligt på mødet at nå frem til nogen aftale om rammerne for gældskonsolidering. Et nyt møde vil finde sted i slutningen af marts måned.

Ib Nørlund (DKP):

Ministerens redegørelse for de tidligere forhandlinger i „Pariser-klubben“ er ufuldstændige. Det spillede en meget væsentlig rolle i forhandlingerne med Allende-regeringen, at man fra USAs side bragte hele spørgsmålet om nationaliseringen af kobberminerne ind i forbindelse med at trække afgørelsen af en ordning ud.

Jeg synes, at ministeren i øvrigt skylder svar på, om man agter at foretage yderligere i denne sag. For min begrundelse var ikke alene en henvisning til fortiden. Jeg kan understrege, at det ydermere er sådan, at Verdensbanken i den seneste tid direkte har bevilget et ekstra lån på 50 mill. dollars til juntaregimet, og jeg vil gerne spørge, om regeringen agter på det næste møde i „klubben“ at støtte det hollandske synspunkt.

Statsministeren (Poul Hartling):

Spørgeren siger, at min redegørelse er ufuldstændig, men den gik på den begrundelse, som spørgeren har givet for sit spørgsmål, og hvori han siger, at man afviste alle anmodninger om lettelse i afbetalingen af Chiles gæld under Allende-regeringen. Denne påstand påviste jeg er direkte fejlagtig, og jeg kan henvise til den bekendtgørelse, som er offentligt tilgængelig, om den aftale, der blev truffet mellem Danmarks regering og Allendes regering i Chile. Dermed er altså fortiden sat på plads, idet det er fejlagtigt, hvad spørgeren har skrevet i sin begrundelse.

Med hensyn til, hvad der skal ske på det kommende møde, kan jeg ikke sige noget som helst, da disse forhandlinger er fortrolige, men jeg kan sige så meget, at spørgsmålet om vores holdning til Chiles regering og de synspunkter, man kan have over for den, rettere bør komme frem i andre fora, i andre

[Statsministeren.]

forsamlinger, end dér, hvor man drøfter, i hvilket omfang man kan tvinge et land til at betale sin gæld til kreditorlandene.

Ib Nørlund (DKP):

For det første drejer det sig om „Pariserklubben“s optræden i det, der er anført i begrundelsen.

For det andet er hovedbegrundelsen den situation, der findes i Chile. Det haster med at gøre noget, og så kan man ikke bare hen-vise det til andre fora. De forlydender, som man ikke har villet høre på her, stammer ikke alene fra mig, men fra verdenspressen. F. eks. har jeg direkte taget dette her fra Le Monde.

Derfor synes jeg stadig væk, at jeg må bede regeringen om at handle sådan på det forestående møde i marts, at man benytter denne situation til at vise solidaritet med Chiles folk.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Tråff (FP) til indenrigsministeren:

„Ministeren bedes oplyse, hvorvidt Lyngby-Tårnbæk kommunes dispositioner vedrørende Hotel Lyngby har været lovmedholdelige, og i benægtende fald, hvorvidt han vil tage et initiativ til, at kommunen skadesløsholdes for det tab, der er påført den ved uretmæssige dispositioner fra kommunalbestyrelsens side.“

(Spm. nr. 114).

Indenrigsministeren (Jacob Sørensen):

Efter hvad der er oplyst over for indenrigsministeriet, er forholdet det, at Lyngby-Tårnbæk kommune siden 1967 har stillet garantier for lån til Hotel Lyngby, således at disse forpligtelser i 1973 androg ca. 7 mill. kr. Kommunens påtagelse af garantiforpligtelserne er sket med godkendelse af tilsynsmyndigheden, dvs. før den 1. april 1970 Københavns amtsråd og efter denne dato tilsynsrådet for Københavns amt.

Hotellets drift gik dårligt, og i begyndelsen af 1973 måtte der næres frygt for betalingsstandsning og efterfølgende konkurs. En undersøgelse af, hvorledes kommunen bedst muligt kunne sikres mod tab, gav til resultat, at hotellet snarest burde afhændes,

men da det ikke lykkedes at sælge hotellet til en acceptabel pris, måtte det anses for tilrådeligt, at kommunen selv overtog det. Spørgsmålet om denne overtagelse blev af tilsynsrådet forelagt for indenrigsministeriet, og her måtte man se på det med megen betænkelighed. Det antages nemlig, at kommuner i almindelighed ikke uden lov-hjemmel kan yde støtte til privat erhvervs-virksomhed, f. eks. ved garantistillelse.

Indenrigsministeriet har dog rent undtagelsesvis accepteret kommunal støtte til hotelvirksomhed i lidt videre omfang, f. eks. i form af garantistillelse ved ombygning og modernisering, hvor særlige turistmæssige interesser eller særlig dårlige hotelforhold i den pågældende by har talt derfor.

I den foreliggende situation var det imidlertid spørgsmålet, hvorledes kommunens interesser bedst kunne varetages i anledning af, at den tidligere påtagne garantiforpligtelse så ud til at skulle blive effektiv.

I november 1973 accepterede indenrigsministeriet på den baggrund, at kommunen overtog hotellet, men der blev stillet vilkår om, at kommunalbestyrelsen snarest søger at afhænde hotellet igen til en pris, der indebærer, at kommunens tab begrænses mest muligt, og at hotellet snarest efter overtagelsen bortforpagtes på vilkår, der ikke indebærer støtte til privat erhvervsvirksomhed eller enkeltperson.

Da der imidlertid var rejst tvivl om lovligheden af kommunalbestyrelsens og tilsynsmyndighedens beslutninger vedrørende de oprindelige garantiforpligtelser, anmodede indenrigsministeriet samtidig tilsynsrådet om en redegørelse for kommunalbestyrelsens, amtsrådets og tilsynsrådets behandling af disse sager og om at få sagerne forelagt.

Jeg kan således besvare spørgsmålet med, at der med nogen grund kan rejses tvivl om, hvorvidt kommunens garantier har ligget inden for rammerne af kommunernes økonomiske beføjelser, og at der i november er iværksat en undersøgelse heraf, men før disse undersøgelser er afsluttet, kan jeg naturligvis ikke udtale mig om, hvorvidt der er grundlag for ved domstolene at gøre erstatningsansvar gældende over for nogen.

Tråff (FP):

Jeg takker for redegørelsen, men jeg efter-

[Træff.]

lyser stadig et svar på, hvad indenrigsministeren vil gøre for at fremskynde dette salg og begrænse det forestående tab mest muligt. Det er med megen undren, jeg ser, at man yder denne form for støtte, idet jeg altid har forstået, at erhvervsstøtte skal ydes af staten. Det er en forskelsbehandling, der her er tale om over for de enkelte skatteborgere, og jeg synes, at man har taget helt unødige risici i denne sag.

Indenrigsministeren (Jacob Sørensen):

Hvad jeg vil gøre i anledning af sagen, må naturligvis afhænge af resultatet af den undersøgelse, der foregår, og det materiale, som jeg får i hænde til sin tid.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Jeg vender tilbage til følgende spørgsmål, som jeg ved en fejltagelse overså før:

Af *Ib Nørhønd* (DKP) til forsvarministeren:

„Agter ministeren at stoppe ekspropriationerne af jord til Antvorskov kaserne?“
(Spm. nr. 112).

Skriftlig begrundelse.

Gennem lang tid har militæret udvidet øvelsesarealet på bekostning af frugtbar landbrugsjord. Mange landbrug og hele landsbyer er blevet nedlagt for nylig ved Oksbøl, og nu er turen kommet til Sjælland. Ifølge dagspressen er landsbyerne Rosted og Bøstrup ved Slagelse på randen af udslettelse, fordi militæret ikke er så mobilt, at det kan flyttes til Oksbøl, hvor der for nylig er anlagt et kæmpestort øvelsesområde.

Disse fortsatte ekspropriationer er ikke alene vandaliserende for Danmark, men de koster også over 100 mill. kr. I spareforliget mellem regeringen og socialdemokratiet er anført besparelser på mindst 1.550 mill. kr., og derfor er allerede de politiske muligheder til stede for at stoppe ekspropriationerne af jord til Antvorskov kaserne. På denne baggrund er spørgsmålet stillet.

Ib Nørhønd (DKP):

Offentliggørelsen af regeringens militære

ekspropriationsplaner i Sydsjælland har vakt stor bevægelse i offentligheden. Det drejer sig om arealer på en 600-800 ha værdifuld landbrugsjord, om udslettelse af landsbyerne Rosted og Bøstrup, og det drejer sig også om måden, denne beslutning er kommet til verden på.

Jeg vil gøre opmærksom på, at det har virket noget udfordrende, at ministeren i pressen har ladet kundgøre, at han for sit vedkommende „finder meget lidt drama i sagen“.

Forhåbentlig er det gået op for ham, at det er der andre der gør. Først og fremmest beboerne, det går ud over, Hashøj kommune, kommunalbestyrelsen, store landbrugsorganisationer og store dele af pressen. Jeg håber, ministeren benytter lejligheden til at ændre signaler, og det synes jeg rettelig man måtte kunne forlange netop af denne regering, da regeringspartiet jævnligt underholder offentligheden med sin omsorg for landsbymiljøet. Nu sender man bulldozere og tanklarvefodder ud for at jævne det med jorden. Man kalder sig landbrugets parti, men nu tilintetgør man landbrugsjord til en værdi af, så vidt jeg kan se, snese af millioner kroner, hvilket medfører et produktionstab på 3 mill. kr. årligt. Regeringen taler ellers i tusind ord om at spare, men nu siger ministeren og hans oberster nok så frejdigt:

„Når vi ofrer 3½ mia kr. på forsvaret, vil det være tåbeligt, hvis man ikke ofrer de sidste par millioner kr. på træningsmuligheder.“

Om blot den høje regering sagde ligesådan, når det drejede sig om at gøre godt.

Det er endda kommet sådan, at de mennesker, det drejer sig om, ingen besked har fået, og det ligger også i det dunkle, hvad de bevillende myndigheder har fået at vide om hele redeligheden. Det er et spørgsmål, der naturligvis går tilbage til ministerens forgænger, men jeg opfordrer på denne baggrund til at erkende den blamage, der er sket, og tilbagekalde truslen om disse ekspropriationer.

Forsvarsministeren (Erling Brøndum):

Jeg vil gerne svare, at jeg fuldt erkender, at der er drama i sagen, det har de sidste ugers avisudklip til fulde overbevist mig om. Men jeg vil på den anden side under-

[Forsvarsministeren.]

strege, at det ikke er nogen ny sag, for allerede da finansudvalget bevilgede kasernebyggeriet i 1970, oplyste den daværende forvarsminister udvalget om, at der senere ville komme ansøgning om arealudvidelser. I 1969 drøftedes arealproblemerne med Slagelse kommune, og i 1972 fik folketingets forsvarsudvalg en orientering om øvelsespladsforhold. Det blev oplyst, at en øvelsesplads til 2 pansrede bataljoner bør være på ikke under 600 ha og ved Antvorskov, hvor mere end 2 panserede bataljoner påregnes indkvarteret, noget større.

Sagen har altså ulmet under de fire foregående forsvarsministre. Det er imidlertid først nu, offentligheden har fået besked. At det er sket, er jeg glad for, for forsvarrets forhold bør drøftes så åbent som muligt med befolkningen, også når det drejer sig om de mindre behagelige ting.

Beboerne har bedt mig komme derned, og det vil jeg gøre med glæde, for jeg ønsker at høre alle argumenter, før forsvarsministeriet tager stilling. Der er meget at overveje og undersøge. Hvilke følger får udvidelsen, og hvad bliver følger og omkostninger, hvis udvidelsen ikke bliver helt så omfattende som ønsket? Jeg har som nævnt ikke taget stilling, men vil dog allerede gerne nu føje et par fodnoter til de argumenter, der har været fremme i den senere tids debat.

Det er rigtigt, at værdifulde landbrugsarealer ikke vil kunne dyrkes, men de ønskede udvidelser udgør dog kun 1/10 af de omkring 4.000 ha, der på et enkelt år er gået ud af dyrkning alene her på Sjælland. Det har undret mig, at det netop er den lille brøkdel af de dyrkede arealer, som militæret har brug for, der fremkalder sådanne protester.

Det er også rigtigt, at ekspropriation af folks ejendom rammer hårdt, men i fjor udførte staten alene mere end 100 ekspropriationer, hvortil kommer alle amternes og kommunernes. Så sandt som et flertal i folketinget og befolkningen finder, at forsvaret er en samfundsnødvendig funktion, hører også dette perspektiv med.

Det er også rigtigt, at udvidelsen af øvelsespladsen ved Antvorskov vil koste et millionbeløb, men værdierne af arealerne ved Antvorskov er dog kun en ganske lille brøkdel af de arealværdier, som forsvarets ud-

flytning fra storbyerne stiller i det civile samfunds tjeneste.

Endelig synes jeg, at der er skudt urimeligt på de militære myndigheder i denne sag. De militære myndigheder har, som det er deres ret og pligt, gjort opmærksom på, hvor meget areal der kræves ved Antvorskov kaserne, for at enhedernes uddannelse kan foregå på stedet, men det er ikke et militært ansvar, at der er blevet bygget kaserne ved Antvorskov, uden at arealproblemerne forinden var klaret. Det er et politisk ansvar. Og det er ikke en militær opgave at afveje de landbrugsmæssige, miljømæssige og menneskelige hensyn i sagen. Det er de politiske myndigheders opgave. Denne opgave tager vi nu fat på med al mulig omhu.

Ib Nørlund (DKP):

Jeg kan takke ministeren for, at han erkender, at der er meget drama i de problemer, der her er rejst, men jeg synes ikke, at vi har fået nogen forklaring på — selv med henvisning til, hvad der har været nævnt i udvalg her og dér — hvorfor de, det drejer sig om, først får besked nu.

Når ministeren siger, at han undrer sig over, at netop denne sag, som drejer sig om et så begrænset område, vækker så stor opsigt, må han dog forstå, at man i Oksbøl og Kulsbjerge allerede har ødelæggelsens monumenter til skræk og advarsel. Og endelig er der det, at militæret ved sin fremgangsmåde altid kan kræve og kræve mere, og så udvikler tingene sig, som det også gjorde i Tune for nylig. Det er derfor, jeg endnu en gang vil bede ministeren om at overveje at standse disse ekspropriationer og i det hele taget at opfatte sig selv mindre som forsvarsminister for militæret end som forsvarer for befolkningens interesser.

Forsvarsministeren (Erling Brøndum):

Der bliver spurgt, hvorfor befolkningen først har fået besked nu, og jeg må ærligt svare, at det ved jeg ikke. Jeg ved ikke, hvorfor der ikke i de tidligere behandlinger af sagen er sket en anden orientering end den, der er sket.

Der bliver spurgt, om jeg opfatter mig som minister for forsvaret eller mod forsvaret, sådan måtte jeg nærmest opfatte spørgsmålet. Jeg opfatter mig som forsvarsminister, og det vil sige, at jeg skal admini-

[Forsvarsministeren.]

strere den forsvarspolitik, som folketingets flertal har udformet i lovgivningen. Jeg skal tage saglige hensyn, men selvfølgelig også hensyn til de lokale menneskelige, landbrugsmæssige og miljømæssige problemer, der foreligger.

Birgit Fjelde (CD):

Alt for længe har folketinget været i defensen, når spørgsmålet om militærets fordringer har været på tale. Man har af hensyn til landets sikkerhed accepteret næsten hvad som helst. Man har tolereret, at de militære planlæggere har ført sig frem på tværs af landets lovgivning med byggeri her og dér. Nu har man bygget Antvorskov kaserne på baggrund af en bevilling i 1970, hvor man skønnede, at der var et arealbehov på 400-500 ha, og så kommer de militære planlæggere for kort tid siden og meddeler, at de nu har brug for et areal, der er dobbelt så stort, nemlig ca. 800 ha.

Det er beskæmmende, at det ikke er dette ting, der først reagerer, og det er lykkeligt, at de sjællandske landbrugere, beboerne i Rosted og Bøstrup, er parat til at forsvare deres jord og deres egn mod landets eget forsvar.

Danmark er medlem af NATO, og jeg accepterer vore forpligtelser over for NATO, men vort forsvar må i konsekvens af dette medlemskab være meget mobilt, hvis det skal have nogen mening, og er vort forsvar ikke i stand til at forcere Store Bælt for at benytte de jyske øvelsesarealer, er der grund til, at tinget tager hele vort forsvarsplanlægning op til debat.

Min sympati er hos landmændene i Rosted og Bøstrup, og jeg betragter deres forsvarsvilje mod de militære overgreb som noget lykkeligt, som bør få folketingets fulde tilslutning.

Jeg vil på det kraftigste opfordre forsvarsministeren til endnu en gang at overveje dette projekt.

Formanden:

Jeg må desværre beklage, at der intet spørgsmål var her. Andre medlemmer kan ikke blande sig i spørgsmålene her, medmindre de selv stiller spørgsmål.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Efter det svar, som forsvarsministeren gav, vil jeg godt anmode ham om at besvare endnu et spørgsmål. Jeg synes, det fremgik af ministerens besvarelse, at folketinget har forpligtet sig til at købe det store areal, der her er tale om. Jeg vil derfor bede ministeren bekræfte ganske klart, at hverken folketingets finansudvalg eller folketingets forsvarsudvalg på noget tidspunkt har givet tilslutning til dette køb.

Ib Nørlund (DKP):

Hvad jeg sagde til ministeren, var, at han her har optrådt som forsvarer for militæret og ikke som forsvarer for befolkningen, men jeg synes faktisk, at en forsvarsminister burde gøre det sidste.

Ministeren har her erkendt, at han ikke ved, hvorfor denne sag ikke har været bragt til beboernes og til offentlighedens kundskab. Det vil sige, der er en indrømmelse af en blamage her, og derfor må jeg endnu en gang henstille, at man drager den konsekvens deraf at tilbagekalde de ekspropriationer, som man her for nylig har offentliggjort sin vilje til at gennemføre.

Forsvarsministeren (Erling Brøndum):

Må jeg sige til det sidste, at hvis ethvert punkt i min samlede uvidenhed skulle dække over en skandale, så var der mange flere skandaler i denne verden, end der heldigvis er.

Så vil jeg gerne sige til den opfordring, jeg fik — det var ikke et spørgsmål — om endnu en gang at overveje sagen, at der må jeg henvise til mit svar, som simpelt hen gik ud på, at den ville jeg overveje. Der er ikke taget nogen stilling i forsvarsministeriet overhovedet til denne sag, og jeg har udtrykkelig hele vejen igennem debatten sagt, at før jeg har hørt samtlige argumenter i sagen, tager jeg ingen stilling. Så her kan jeg altså være imødekommende.

Jeg kan bekræfte, at hverken finansudvalg eller forsvarsudvalg har givet tilslutning til udvidelse af arealerne. Det, jeg sagde, var heller ikke, at der var givet en tilslutning, men at der var givet oplysning om, at der var de og de arealbehov. Det er altså helt korrekt at sige, at intet af disse organer på nogen måde har sagt ja til disse ønsker,

[Forsvarsministeren.]

medmindre man vil mene, at ved at give en bevilling har de indirekte også stillet sig forstående over for de følgevirkninger, en sådan bevilling kan have, og som oplyses. Men hr. Bilgrav-Nielsen har altså ret i, at der ikke er givet nogen tilslutning fra disse nævnte udvalg.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at kun 2 medlemmer ud over spørgeren efter de gældende regler kan få ordet. Denne gang var der mange flere, der ønskede det.

Af *Fuglsang* (DKP) til indenrigsministeren:

„Vil ministeren tillade kommuner og amtskommuner at indføre en progressiv grundskyldpromille, så grundskylden lettes på de mindre brug?“

(Spm. nr. 116).

Skriftlig begrundelse.

Ifølge forskellige prognoser står de fleste mindre landbrug foran afvikling. Dette har en lang række uehdige konsekvenser for såvel de enkelte landmænd som for egnsudviklingspolitikken. Ydermere forværres problematikken af, at mange mindre ejendomme stadig væk kan opkøbes af ikke-landmænd Herved opstår en række menneskelige tragedier, sociale problemer og økonomiske problemer, som kunne være undgået med en lempeligere politik over for det mindre landbrug.

Indenrigsministeren (Jacob Sørensen):

Først vil jeg sige, at reglerne om fastsættelse af den kommunale og amtskommunale grundskyldpromille er fastsat i lovgivningen, hvorfor en lovændring i givet fald ville være nødvendig.

Jeg forstår spørgsmålet således, at de ændrede beskatningsregler kun skulle finde anvendelse på landbrugsejendomme. Dette ville medføre en fravigelse fra de hidtidige fulgte principper, hvorefter de kommunale beskatningsregler såvel for personbeskatning som for ejendomsbeskatning er ens for

alle kommunens skatteydere og alle ejendomme beliggende i kommunen.

Noget andet er, at vi som bekendt tidligere har haft en ordning, hvorefter den amtskommunale grundskyld af landbrugsejendomme i visse tilfælde har været betalt af staten. Men selve beregningsreglerne for den amtskommunale grundskyld var de samme som for andre ejendomme i kommunen.

Spørgeren har ikke givet udtryk for, om han mener, at progressionen skal gå på ejendommens areal, på den samlede grundværdi eller på grundværdien pr. arealenhed. Det er jo ikke ganske uvæsentligt. Såfremt det i øvrigt er spørgerens ønske at lette grundbeskatningen for de mindre ejendomme, uden at der samtidig sker en forøgelse af grundbeskatningen for de større, må kommunernes provenutab på grundskyld jo dækkes over en forøget indkomstbeskatning.

I øvrigt vil indførelsen af en progressiv grundskyldpromille, uanset hvordan den nærmere er tænkt uformet, indebære et ikke uvæsentligt administrativt merarbejde, og det er vel ikke netop den slags, man skal stræbe imod.

Det reelle problem, som spørgeren har fremdraget, og som jeg også kan se, især når det drejer sig om ejendomme, der ikke er beliggende omkring de større byer, hvor ejendommenes overgang til en mere økonomisk anvendelse vel ikke bør modvirkes, må nok søges afhjulpet gennem landbrugslovgivningen i det omfang, de allerede indførte foranstaltninger ikke måtte vise sig tilstrækkelige. Men som allerede nævnt har jeg ingen kompetence til at give den omhandlede tilladelse.

Fuglsang (DKP):

Jeg takker ministeren for svaret. Han har for så vidt opfattet mit spørgsmål rigtigt, for så vidt som det var landbrugsejendomme, jeg tænkte på, og jeg er klar over, at skal det gennemføres, må det forudsætte en ændring i den bestående lovgivning. Jeg vil også godt sige, at jeg for så vidt også har tænkt på, at en nedsættelse for de mindre ejendomme samtidig måtte medføre en hævnning for de større ejendomme for derved at opnå samme provenu.

Jeg vil gerne sige, at selve baggrunden for

[Fuglsang.]

spørgsmålet sådan mere konkret var en henvendelse fra Møn, hvor udviklingen og den førte politik vil medføre, at af de 1.000 ejendomme, der findes i øjeblikket, vil der i 1985 kun være 300 tilbage. Men nu drejer det sig her selvfølgelig ikke blot om Møn, det er et led i en almindelig udvikling, som for hele Danmarks vedkommende har medført, at mens vi i 1960 havde 200.000 ejendomme, har vi nu 135.000, og tallet vil ifølge de såkaldte planer i 1987 være faldet til 75.000.

Når vi fremdrager problemet, er det, fordi vi finder denne udvikling, som i Danmark er mere fremskyndet end i andre lande, ret så uheldig. Det er en uheldig udvikling personligt for mange tusinde mennesker, som er knyttet til landbruget og føler sig knyttet til landbruget. Det er uheldigt socialt, fordi denne koncentration inden for landbruget i høj grad finder sted i landsdele, Møn, Nordjylland og andre, hvor det er svært for de fordrevne landmænd at finde alternative arbejdsmuligheder, og hvor der kan være langt til andre arbejdspladser. Det er uheldigt nationaløkonomisk, fordi nedlægninger vil medføre, at mange landkommuner affolkes, og fordi en stor del af vor husdyrproduktion netop er knyttet til de mindre brug. Jeg vil spørge, om ministeren og regeringen har planer om på anden vis at styrke de mindre brugs stilling for derved i hvert fald at dæmpe tempoet i nedlægningerne.

Indenrigsministeren (Jacob Sørensen):

Ud over det, der allerede findes i landbrugslovgivningen, har vi fra regeringens side den opfattelse, at ejendomsbeskatningen i sin helhed bør nedbringes, og dermed styrker vi også de mindre brugs stilling i samfundet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Tastesen (S) til indenrigsministeren:

„Hvad agter ministeren at foretage sig for at undgå kaos ved valget til Københavns borgerrepræsentation som følge af stemmesedlens længde og omfang?“

(Spm. nr. 121).

Skriftlig begrundelse.

Til borgerrepræsentationsvalget i København er opstillet i alt 24 lister med i alt 364 kandidater. På grund af ændringen i den kommunale valglov, der kræver, at alle navne opføres på stemmesedlen, vil denne få en længde på 83 cm og en bredde på 45 cm. En sådan stemmeseddel er uhåndterlig og vanskelig at finde ud af for vælgerne. Hertil kommer, at valghandlingen besværliggøres i stærkt forøget omfang, samt at optællingen af valgresultatet vil blive særdeles kompliceret. At Københavns kommune får unødigt store omkostninger, skal blot nævnes for fuldstændighedens skyld.

Tastesen (S):

Omtrent således vil stemmesedlen komme til at se ud ved valget til Københavns borgerrepræsentation på tirsdag. Dette er baggrunden for det spørgsmål, jeg har stillet til indenrigsministeren.

Socialdemokratiet har advaret imod at påtvinge Københavns kommune en stemmeseddel af denne størrelsesorden. Vi advarede imod det, fordi vi frygtede, at det kunne give store besværligheder, store vanskeligheder, med afviklingen af valget.

Det var således, at der var et folketingsflertal, som ikke ville høre på os; venstre, konservative, radikale og SF påtvang Københavns kommune en stemmeseddel af denne størrelsesorden. Nu har Københavns kommune altså ansvaret for, at valget kan blive forsvarligt afviklet. Der bliver tale om 24 lister med 364 kandidater. Det vil være besværligt for vælgerne at finde ud af dem; det vil være besværligt for de tilforordnede, dem, der skal deltage i stemmeoptællingen, at komme frem til et nogenlunde rimeligt og fornuftigt resultat inden for en rimelig tid, og der er store omkostninger forbundet hermed.

Det er Københavns kommunes ansvar, at valget afvikles forsvarligt, men jeg mener, at regeringen har et medansvar. Regeringen er udgået af et af de partier, som har påtvunget København en stemmeseddel af denne størrelsesorden. Nu har man jo i store annoncer opfordret til medleven og demokratisk funktion osv., men man vanskeliggør den demokratiske proces ved en stemmeseddel af denne størrelsesorden, og jeg vil gerne

[Tastesen.]

spørge indenrigsministeren: har man gjort noget for at undgå, at valget i København ikke ender i kaos?

Indenrigsministeren (Jacob Sørensen):

Jeg kan på spørgsmålet svare, at efter den tidligere bestemmelse i § 16, stk. 5, i den kommunale valglov kunne kommuner med mere end 5.000 indbyggere bestemme, at kandidaternes navne ikke skulle opføres på stemmesedlen til kommunale valg. Kun Københavns og Frederiksberg kommuner har gjort brug af denne bestemmelse, enkelte andre har dog også læjlighedsvis gjort det.

I 1973 ændrede folketinget den kommunale valglov, således at denne bestemmelse udgik. I indenrigsministeriet udtrykte man over for folketinget betænkelighed ved de meget store stemmesedler, som denne lovændring ville medføre. Københavns kommune gav også udtryk for betænkelighed og har nu, efter vad der er oplyst for mig, foretaget alt, hvad der er muligt inden for lovens rammer, for at undgå kaos ved valget til Københavns borgerrepræsentation. Der er således sørget for nye valgborde til stemmesedlerne, og til stemmerummene er der konstrueret nogle særlige pulte med svaj, hvor vælgerne kan placere den store stemmeseddel og foretage deres afkrydsning.

Jeg vil følge valgets gang med interesse, og hvis stemmesedlens størrelse skønnes at give anledning til alvorlige besværligheder, må vi tage spørgsmålet om en eventuel lovændring op på ny. Jeg har i øvrigt ingen mulighed for at foretage mig noget for at afværge eventuelle vanskeligheder i forbindelse med det forestående valg, men det er min opfattelse, at Københavns kommune virkelig seriøst har gjort, hvad der er muligt for at gennemføre valget på de i loven angivne vilkår.

Tastesen (S):

Jeg takker indenrigsministeren for svaret. Der kan næppe være tvivl om, at Kø-

benhavns kommune vil gøre, hvad man kan for at afvikle valget i overensstemmelse med lovens bestemmelser. Men jeg er glad for, at indenrigsministeren siger, at han vil følge valget med interesse. Det kan vel give anledning til, at loven må tages op til revision, så vi f. eks. får en bestemmelse om, at hvis der til et valg anmeldes et antal kandidater — jeg ved ikke, hvad det skal være, 150 eller et lignende antal — så skal en kommunalbestyrelse have lov til frit at kunne bestemme, om den vil opføre navnene på kandidatlisten. Vi skal nu engang ikke i en demokratisk belysningsproces gøre tingene mere besværlige for borgerne end allerhøjest nødvendigt.

Lindholt (FP):

Det, det drejer sig om, er selvfølgelig at få de rigtige folk ind. Under den nugældende valglov er det sådan, at alle kan opstilles, repræsenterende ligegyldigt hvilke ekstremistiske retninger, fordi der jo ikke kræves ret mange stillere. Det er så få, der skal til, for at man kan blive opført på dette stykke tapet, som hr. Tastesen viste os vedrørende Københavns kommune. I de øvrige kommuner tror jeg ikke der er nogen stemmesedler, der er mindre end dette ark papir her.

Det vil for det første sige, at der nok går et par dage, inden valgbestyrelserne overhovedet bliver færdige med at gøre det op, når de skal tælle alle disse krydser op. Det er nok ikke for meget at sige, at det bliver den største gang papirusseri, vi længe har set.

Jeg kunne tænke mig, at man for at prøve på at begrænse kandidaternes antal og også for at sikre en mere nærdemokratisk indflydelse på valgene simpelt hen forlangte, at der skulle flere stillere til pr. kandidat, f.eks. 100 eller 200. Det ville sikre, at man allerede i det første led fik folk, som nød almindelig tillid, og det var i hvert fald en mulighed. Jeg ville gerne spørge indenrigsministeren om, hvorvidt han kunne tænke sig at fremkomme med forslag i den retning.

Egon Jensen (S):

Jeg vil gerne sige, at de bemærkninger, jeg nu kommer med, ikke har adresse til den nuværende indenrigsminister, som ikke har medansvar, og som jeg tror, hvis han havde siddet i folketinget på daværende tidspunkt, havde sagt nej. Jeg var en af dem, der græd, dengang man tvang os til at gennemføre en sådan stemmeseddel, jeg advarede folketinget mod at gennemføre disse bestemmelser for København.

Jeg er glad for, at indenrigsministeren har sagt, at man i givet fald må tage sagen op til revision. Men skal jeg stille et spørgsmål, vil jeg gerne spørge indenrigsministeren: har indenrigsministeren den samme opfattelse som jeg, at der her er tale om vildledning af vælgerne i stedet for vejledning, som der står i bekendtgørelsen?

Indenrigsministeren (Jacob Sørensen):

Til de forslag, der nu er fremkommet om at forbedre vilkårene i de kommende år, kan jeg sige, at hvis der bliver anledning til at foretage ændringer, så må de to ting selvfølgelig komme i betragtning.

Hr. Egon Jensens spørgsmål til mig om, hvorvidt jeg var enig i, at det mere var vildledning end vejledning, er et spørgsmål, som er vanskeligt at besvare klart, men jeg vil alligevel foretrække at svare nej.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Ingomar Petersen (RV)* til ministeren for offentlige arbejder:

„Ager ministeren at godkende en formindskelse af antallet af daglige beflyvninger på provinslufthavnene, eksempelvis Skrydstrup?“

(Spm. nr. 117).

Ingomar Petersen (RV):

Forlydender om indskrænkninger i indenrigsflyvningen har vakt uro mange steder. Sidst ved meddelelsen fra SAS og Danair om, at middagsruten på Skrydstrup fra 1. april vil blive inddraget. Man er i Sønderjylland meget forundret over, at en sådan beslutning i realiteten bliver taget hen over hovedet på det nedsatte kontaktudvalg. Jeg gå ud fra, at ministeren med sin indstilling til nærdemokrati og det nære samfund vil

gribe ind og ikke billige en formindskelse af beflyvningerne på vore indenrigsruter.

Ministeren for offentlige arbejder (Damsgaard):

Danairs trafikprogram for beflyvning af Sønderborg, Skrydstrup, Esbjerg, Billund, Stauning, Karup, Thisted og Odense lufthavne for sommeren 1974 er forleden dag forelagt ministeriet til godkendelse. SAS' program til beflyvning for sommeren 1974 af ruterne til Ålborg, Århus og Rønne fremkommer en af de nærmeste dage. Jeg er allerede nu informeret om, at såvel Danair som SAS fremkommer med et oplæg, som giver et mindre pladstilbud — det, man kalder sædeudbud — end for sommeren 1973 med visse frekvensnedskæringer. De forudsætninger, som lå til grund for den trafiknedskæring, som har været gældende i vinterprogrammet 1973-74, må jo nu siges at være bortfaldet. 1974s sommerprogram må således af trafikministeriet bedømmes på samme grundlag som ethvert tidligere sommerprogram. Jeg kan allerede nu på grundlag af det fremlagte og det bebudede trafikoplæg fra henholdsvis Danair og SAS sige, at jeg finder det nødvendigt, at der fra ministeriets side bliver taget kontakt med disse selskaber til yderligere belysning af forslagene.

Længere er det altså ikke kommet, og på denne baggrund håber jeg, at det vil blive forstået af spørgeren, at jeg ikke i dag kan udtale mig yderligere.

Ingomar Petersen (RV):

Jeg er meget ked af, at ministeren ikke i dag kan give et tilsagn her fra folketingets talerstol om, at ministeren ikke vil medvirke til en yderligere forringelse af servicen på vore indenrigsruter.

Der er en anden ting i sagen, som forekommer mærkelig. Jeg er bekendt med, at der den 10. januar er blevet stillet et spørgsmål i folketingets udvalg om offentlige arbejder til ministeren, hvor man har udbedt sig oplysninger om og en redegørelse for Danairs situation. Jeg synes, at det var rimeligt, at man fik et svar på dette spørgsmål i hvert tilfælde i dag af ministeren. Jeg synes, det er mærkeligt, at man træffer sådanne dispositioner fra SAS' og Danairs side, uden at et sådant spørgsmål, som er stil-

[Ingomar Petersen.]

let for længst, har været behandlet og er blevet besvaret.

Ministeren for offentlige arbejder (Damsgaard):

Svaret på spørgsmålet om Danairs forhold og spørgsmålet fra trafikudvalget ville det ikke være rimeligt at afgive her i dag, det vil blive afgivet til udvalget om offentlige arbejder. Jeg mener også, at spørgeren må forstå, at så længe oplysningerne, planerne, fra selskaberne endnu ikke er kommet ind og jeg ikke har haft dem forelagt, så kan jeg meget vanskeligt tage stilling. Deri ligger ikke en afvisning af den problematik, som er rejst. Jeg har også set en pressemeddelelse allerede mandag fra de kommunale myndigheder i Sønderjylland om, at de kritiserer SAS og Danair og henstiller, at de får flest mulig flyafgange for at hindre, som der stod, at flykunderne benytter Billund og Esbjerg lufthavn i stedet for de sønderjyske. Nu er konkurrence jo godt, men der skal da også skeles en lille smule til det økonomisk forsvarlige, også forud for kommunevalget.

Ingomar Petersen (RV):

Med hensyn til økonomien i det har jeg godt hørt noget om, at der skulle være tale om et underskud på 1/2 mill. kr., hvis man ville opretholde middagsruten på Skrydstrup. Nu kan tal og beregninger jo være meget, og det kunne være interessant at få oplyst, hvordan man når frem til dette underskud, om der er afskrivninger med i det, om der er afskrivninger på flyvemaskiner i lejeprisen og flyvemaskiner, som måske for længst er afskrevet. Men jeg vil gerne spørge, hvornår folketingets udvalg om offentlige arbejder får denne besvarelse af det stillede spørgsmål af ministeren.

Ministeren for offentlige arbejder (Damsgaard):

Det svar vil ret hurtigt blive afgivet. Det er under udarbejdelse nu.

Det øvrige, som spørgeren ønskede, vil blive afklaret, når nu sagen kommer til endelig drøftelse og afgørelse i trafikministeriet. Med hensyn til underskuddet, og hvilke ting der indgår i dette underskud, hvis der er et underskud, kan vi senere komme tilbage til

det, men i dag kan jeg ikke afgive nogen besked om det.

Dohrmann (FP):

Jeg vil gerne spørge om, hvorvidt ministeren er af den opfattelse, at når staten tiltræder sig et monopol, så har den også et vist ansvar. Det virker fuldkommen udemokratisk og diskriminerende, når man nu påtænker at indskrænke flyvningen på Skrydstrup. Agter ministeren at ophæve det SAS-monopol, og hvornår?

Burgdorf (KF):

Ja, jeg kan jo kun bekræfte udsagnet fra hr. Ingomar Petersen om, at befolkningen i Sønderjylland er meget brøstholden over de forhold, som man nu har set inden for SAS og Danair. Man har nedsat et kontaktudvalg, men kommer med kendsgerninger uden at spørge dette kontaktudvalg og erklærer, at middagsruten til Skrydstrup skal nedlægges fra 1. april 1974. Vi mener ikke, at det er rigtigt, at et statsstøttet selskab, som det jo er, kan tillade sig dette, og vi vil protestere meget stærkt imod det.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om han mener, at det kan være rigtigt, at et selskab som Danair-SAS egenmægtigt kan gøre dette. Jeg vil yderligere spørge ministeren, om han mener, det er rigtigt, når man i Sønderjylland etablerer en flyvestation med en terminal, som koster dyrt for kommunerne dernede, så at ville nedlægge en rute, som er under stærk udvikling. Det er jo en kendsgerning, at både morgen- og aftenruterne er overbelagt. Vi mener, at med lidt tid ville det arbejde sig frem også for middagsrutens vedkommende.

Hvad vil ministeren gøre ved dette?

Ministeren for offentlige arbejder (Damsgaard):

Det er jo rigtigt, at SAS har et monopol, men det er også rigtigt, at de har et ansvar, og det ansvar vil jeg foreholde dem. Det er derfor, jeg siger, at vi ikke kan give noget bindende svar her, så længe forhandling ikke har fundet sted. Hvornår jeg vil ophæve SAS-monopolet, har jeg ikke i tankerne. Det udløber i hvert fald først i 1985, så foreløbig har de disse rettigheder, og de skal vel måske fornys igen.

Så blev der spurgt, om det var rimeligt,

[Ministeren for offentlige arbejder.]

at SAS egenmægtigt kan bestemme, hvordan flyveplanen skal være. Det kan de jo heller ikke. Det er det, vi skal forhandle i ministeriet, det er bare ikke sket. Det er, ligesom man vil foregribe begivenhedernes gang og tage bekymringerne på forskud. Jeg har intet sagt om, at beflyvningen skal nedskæres. Det er et forslag, der måske kommer, jeg har ikke set det. I givet fald må vi i ministeriet prøve at tage stilling til, om det er rimeligt eller ej.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Poul Boeg (CD) til miljøministeren:

„Hvad agter ministeren at foretage sig i anledning af, at overborgmester Urban Hansen ifølge dagspressen viderefører sine Vestamagerplaner, også efter at regeringen har taget afstand fra disse planer?“

(Spm. nr. 118).

Poul Boeg (CD):

Baggrunden for mit spørgsmål er velkendt, både for den ærede minister, for tinget og for offentligheden. Jeg kan for dem, der eventuelt måtte være interesseret i yderligere enkeltheder, blot henvise til den senere tids meget avisskriveri om denne sag, f. eks. kronikker i Berlingske Tidende den 24. januar, den 11. februar og en kronik i B.T. den 22. februar og ikke mindst ministerens egne udtalelser til Aktuelt den 12. januar og til Politiken den 17. februar.

Sammenfattende kan man sige, at der her foreligger to problemer. Det ene problem er, at ifølge dagspressen overholder overborgmester Urban Hansen ikke regeringens direktiver i dette spørgsmål. Helt uanset om man måtte finde, at der er tale om en god eller en dårlig målsætning, må det i hvert fald frembyde betænkeligheder, hvis Københavns overborgmester tillader sig at trodse eller har til hensigt at trodse regeringen.

Det andet problem — og ikke det mindste — er, at der er særdeles mange modstandere af disse Vestamagerplaner, som overborgmesteren tilsyneladende i dobbelt forstand ønsker at tromle igennem. De blev jo i fjor i borgerrepræsentationen bl. a. betegnet som højdepunktet af rådhusflertallets dårskaber og århundredets største byplanmæssige

skandale. Det hænger ikke mindst sammen med, at der her er tale om planer, der bogstavelig talt ville ødelægge enestående naturværdier. Jeg kan her specielt henvise til ministerens egen udtalelse i Aktuelt, hvor ministeren sagde:

„Vestamager rummer fantastiske rekreative muligheder“.

På denne baggrund ser jeg med fortrøstning frem til, at miljøministeren på dette spørgsmål vil kunne give et svar, som vil virke opmuntrende og beroligende på store dele af befolkningen.

Miljøministeren (Holger Hansen):

Som det vil være bekendt, har jeg den 17. januar 1974 i et brev til overborgmester Urban Hansen meddelt Københavns kommune, at regeringen ud over de tidligere her i tinget debatterede 400 boliger i tilknytning til martet ikke finder grundlag for yderligere bebyggelse på Vestamager.

Der forhandles for tiden med Københavns kommune om det areal, hvorpå de 400 lejligheder skal ligge, men jeg er ikke bekendt med, at Københavns kommune viderefører sine Vestamagerplaner, som hr. Poul Boeg anfører. Jeg har læst i aviserne og ved også på anden måde, at overborgmesteren for sit vedkommende fortsat ønsker at få op før Amagerbyerne. Men et ønske er jo ikke det samme som at videreføre planer. Regeringen har altså ikke sådanne planer, og en bebyggelse som Amagerbyerne kræver tilladelse fra adskillige myndigheder.

Jeg håber, at Københavns kommune fordomsfrit vil overveje, hvordan de enestående rekreative muligheder på Vestamager kan udnyttes. Jeg håber også, at kommunen og staten kan få et samarbejde i stand om en rigtig anvendelse af det store grønne område på Vestamager, og at vi snarest kan få området åbnet for offentligheden.

Trods de mange argumenter, der er ført i marken i den sidste tid, finder jeg fortsat, at den foreslåede Amagerbebyggelse hverken ud fra en regionsplanbetragtning, ud fra trafikale hensyn eller miljømæssigt bedømt er acceptabel. Hertil kommer så de store rekreative muligheder, jeg har omtalt for et øjeblik siden.

Poul Boeg (CD):

Vi er jo så vant til her i tinget, at efter at

[Poul Boeg.]

et spørgsmål er stillet til en minister, så kommer spørgeren op og erklærer sin utilfredshed med det svar, han har fået. Jeg er glad for at have mulighed for at fravige dette mønster og sige, at jeg var meget glad for det svar, miljøministeren gav på spørgsmålet.

Jeg må måske lige, når ministeren var inde på spørgsmålet om, hvorvidt overborgmesteren rent faktisk går eller ikke går videre med disse planer, præcisere, at jeg for så vidt mener, at jeg dér havde dækket mig ind, idet jeg jo både i det skriftlige spørgsmål og i mine mundtlige bemærkninger udtrykkelig brugte vendingen „ifølge dagspressen“. Det har jeg ment at jeg kunne tillade mig at bygge på uden nogen nærmere undersøgelser. I hvert fald er det også klart, at der er en tendens til, at overborgmesteren gør, hvad han kan for alligevel at komme videre med disse planer. Det viste jo ikke mindst hans egen kronik for nylig i Berlingske Tidende, som var en af dem, jeg henviste til.

Men som sagt takker jeg miljøministeren for svaret. Det glædede mig specielt at høre, at ministeren mente, at der var så mange indvendinger mod disse projekter; der blev nævnt både det trafikale, det regionale og det miljømæssige. Jeg fik netop den fortrøstning — som jeg også regnede med og håbede på — at regeringen virkelig er indstillet på, at dette ikke skal gennemføres.

Svend Jakobsen (S):

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at spørge miljøministeren, om den planlægning, der er foregået for arealerne på Vestamager, ikke er sket i overensstemmelse med den aftale, som staten har truffet med Københavns kommune.

Jeg vil også gerne spørge miljøministeren, om der ikke er overensstemmelse mellem det regionsplanforslag, der er fremlagt, og så de planer, der er udarbejdet for arealernes anvendelse.

Miljøministeren (Holger Hansen):

Denne sag er jo en meget gammel sag, som hr. Svend Jakobsen vil vide. Den startede i begyndelsen af 1960'erne, og det er da givet, at udviklingen har medført, at mange mennesker ser anderledes på disse proble-

mer, end dengang de kom op i den samejeoverenskomst, som i sin tid blev indgået.

Når hr. Svend Jakobsen spørger, om den planlægning, der har fundet sted, ikke er i overensstemmelse med de tanker, der har været, så er svaret nok ikke så enkelt, fordi der har jo ikke på noget tidspunkt været taget nogen beslutning om, at der skulle bygges. Men jeg skal ikke bebrejde Københavns kommune og vil ikke bebrejde Københavns kommune, at man har lagt nogle planer op, som man fandt rimelige fra kommunens side. Men det betyder ikke, at disse planer set ud fra en helhedsbetragtning er ønskelige. Jeg kan da godt oplyse, at det dispositionsforslag, som Københavns kommune har liggende i miljøministeriet, vil blive behandlet, naturligvis, men selvsagt i lyset af det hovedsynspunkt, regeringen har. Der vil altså ikke kunne forventes accept af en dispositionsplan med anden boligbebyggelse på Vestamager end de 400 boliger i tilknytning til martet.

Dispositionsplanen må efter min opfattelse ses i en større sammenhæng og indpasses i de almindelige tanker om lands- og regionplanlægningen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Ømann (SF) til handelsministeren:

„Er det forsvarligt at lade det af regeringen anordnede ansættelsesstop omfatte monopoltilsynet?“
(Spm. nr. 119).

Skriftlig begrundelse.

Den nye lov om priser og avancer pålægger monopoltilsynet en pligt til at foretage indgreb, hvor urimelige priser forekommer. Der er grund til at betvivle, om tilsynet har bemanding nok til at klare denne opgave.

I forbindelse med arbejdsgivertilskuddet fik tilsynet imidlertid pålagt en yderligere kæmpeopgave, nemlig kontrollen med, at tilskuddet bliver modregnet i priserne.

Det har til pressen været anført af professor Bjarke Fog, at administrationen af dette vil kræve 500 mand.

Ømann (SF):

Vi står jo i en situation, hvor priserne stiger 10-15 pct. i løbet af et år. At holde styr

[Ømann.]

på prisdannelsen i denne inflationsorkan er i sig selv en kæmpeopgave, især når man har valgt den udformning af prisloven, den nylig har fået. Det spørgsmål har jeg jo tidligere diskuteret med handelsministeren, så det lader jeg ligge. Men det er dog værd at bemærke, at der er pålagt monopoltilsynet og dermed monopoltilsynets embedsmænd en formelig pligt til at gribe ind over for urimelige priser.

Men hertil er så kommet en yderligere konkret opgave af temmelig stort omfang, nemlig at sørge for, at arbejdsgivertilskuddet på de 1,9 mia kr. modregnes, dvs. alt andet lige fratrækkes i priserne, og det er jo den eneste officielle begrundelse for denne ordning, der er indført.

Jeg synes, at enhver må kunne forestille sig, at formålet ikke kan opnås med det nuværende mandskab, medmindre handelsministeren altså besidder overnaturlige evner.

Man kunne fristes til at spørge, om de mennesker, der hidtil har været ansat i monopoltilsynet, er under anlage for i forvejen ingenting at have bestilt, siden de også kan løfte disse overmåde store ekstra byrder.

Handelsministeren (Nyboe Andersen):

Jeg er ikke i tvivl om, at monopoltilsynets medarbejdere har store opgaver i disse uger, hvor den nye lov skal køres ind, og det kan vel ikke nægtes, at ansættelsesstoppet kan give vanskeligheder for en sådan institution, men det giver — det må vi erkende — ansættelsesstoppet for mange institutioner, og det gør det også for andre institutioner under handelsministeriet. Men det er nu engang sådan, at vi fra regeringens side ønsker, at dette ansættelsesstop skal være effektivt i de måneder, det skal være, og derfor skal man være meget varsom med straks fra begyndelsen at gennemhulle det ved undtagelser.

Derfor kan jeg ikke give tilsagn om, at monopoltilsynet generelt skulle være undtaget fra ansættelsesstoppet. Men jeg kan love, at vi vil følge udviklingen på dette område nøje, og jeg kan bekræfte, at det naturligvis er vor hensigt at sørge for, at den nye lov skal kunne administreres på forsvarlig vis.

Ømann (SF):

Jeg takker handelsministeren for det delvis imødekommende svar, men jeg må dog nok have lov til på baggrund af, at professor Bjarke Fog i Politiken har udtalt, at administrationen af arbejdsgivertilskuddet i monopoltilsynet ville kræve en 500 mand, at anføre, at det er et lidt upræcist svar. Jeg kunne dog godt tænke mig en lidt nærmere præcisering fra handelsministerens side, for ellers må befolkningen jo få det indtryk, at det roligt kan fastslås, at monopoltilsynets muligheder for at kontrollere, at de 1,9 mia kr., der gives i tilskud til arbejdsgiverne, kommer forbrugerne til gode, totalt er forsvundet.

Så jeg ville altså sætte pris på, skal vi sige ved at presse handelsministeren lidt mere, at få en mere præciseret udtalelse om, hvor mange han kunne tilsigte at ansætte i denne ekstraordinære anledning.

Handelsministeren (Nyboe Andersen):

Det eneste, jeg i den anledning føler trang til at sige, er, at det tal på 500, som professor Bjarke Fog har nævnt, er grebet ud af en meget blå og tynd luft. Min gode ven Bjarke Fog kan ikke betragtes som ekspert, når det drejer sig om offentlig administrations arbejdskrav, så det er ikke et tal, jeg vil lægge nogen vægt på.

Jeg skal kun gentage, at vi nøje vil følge udviklingen ud fra den grundindstilling, at loven skal kunne administreres forsvarligt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Patursson (Færø.) til undervisningsministeren:

„Med hvilken ret agter de danske skolemyndigheder at tvinge eleverne ved det færøske gymnasium i Torshavn til at tale dansk ved den afsluttende mundtlige studentereksamen?“

(Spm. nr. 109).

Patursson (Færø.):

Jeg har tilladt mig at stille undervisningsministeren følgende spørgsmål:

„Med hvilken ret agter de danske skolemyndigheder at tvinge eleverne ved det færøske gymnasium i Torshavn til at tale

[Patursson.]

dansk ved den afsluttende mundtlige studentereksamen?"

Anledningen til spørgsmålet er i korthed følgende: da eleverne i 3. g i gymnasiet i Torshavn erfarede, at de til den afsluttende studentereksamen skulle tale dansk, protesterede de herimod. Denne protest blev af skolens rektor videresendt til direktoratet for gymnasieskolerne og højere forberedelseseksamen. Jeg anser det for rigtigt at gengive direktoratets svar herpå. Det lyder i uddrag:

„Tak for brevet af 28. januar 1974, hvormed følger en protestadresse fra de fleste af 3. g'erne, som udtaler, at de vil nægte at udtrykke sig i dansk rigssprog til eksamen, fordi det hæmmer dem at tale på et fremmed sprog om eksamensspørgsmålene, og fordi de mener, at denne eksamensform ofte bliver til en samtale mellem elev og censor og ikke mellem elev og lærer.

Til denne sag vil jeg gerne meddele, at vi da er helt klar over de problemer, som sprogforskellene kan påføre eleverne, og vi ville gerne gå med til at lade eksaminationen foregå på færøsk, hvis vi blot havde tilstrækkeligt med censorer, der talte færøsk — men det har vi ikke, og derfor må eksaminationen nødvendigvis foregå på dansk. Eleverne må være klar over, at hvis de ikke taler dansk til eksamen, kan de ikke blive bedømt, og en opretholdelse af en vægring ved at tale dansk vil altså bevirke, at de ikke får deres eksamen.“

Man må forbavses over dette svar. Når det heri siges, at man ikke har tilstrækkeligt med censorer, der taler færøsk, så er dette ikke i overensstemmelse med sandheden. Hvis direktoratet havde gjort sig bare en lille smule umage, ville man finde censorer nok med disse kvalifikationer.

Denne undladelse og den arrogante ordlyd og tone i skrivelsen i øvrigt må få fornuftige og anstændige mennesker til at stejle. Man benytter ordet „rigsdansk“, ordet „dansk“ er øjensynligt ikke nok. Man kunne lige så godt tale om det rigsdanske folketing, den rigsdanske undervisningsminister osv. Det siges lige ud af posen, at såfremt de færøske elever ikke taler dette rigsdanske sprog, kan de ikke blive bedømt, og at en opretholdelse af en vægring ved at tale

dansk vil bevirke, at de ikke får deres eksamen. Værsgo!

Det korte af det lange i den affære er, at man fra direktoratet for gymnasieskolerne vil øve sprogtvang i Færøernes gymnasium. Dette er et overgreb ikke bare mod disse færøske elever, men mod det færøske folk som helhed. Jeg kan dårligt tænke mig, at en sådan sprogtvang godkendes eller bifaldes af undervisningsministeren. Tværtimod forventer jeg, at undervisningsministeren beklager det skete og desuden pålægger direktoratet at trække sine provokerende og bombastiske rigsdanske udtalelser tilbage og i øvrigt at komme til fornuft.

Til slut vil jeg bare tilføje, at denne sag nu behandles af det færøske landsstyre, men at skolens rektor så sent som i går ikke havde modtaget nogen meddelelse om en ændring i direktoratets standpunkt.

Undervisningsministeren (Tove Nielsen):

Jeg har forhørt mig om dette spørgsmål i direktoratet for gymnasieskolerne og højere forberedelseseksamen, og dér har jeg, som hr. Patursson lige sagde, også fået oplysning om, at rektor for Færøernes gymnasium har modtaget en henvendelse fra eleverne, og de har dér udtrykt, at det danske sprog hæmmer dem, når de går op til eksamen. Jeg skal ikke gentage de ting, der stod i brevet, som vi lige har hørt for et øjeblik siden, men det er rigtigt, at direktoratet har meddelt, at man er klar over, at sprogforskellene kan påføre disse elever nogle problemer.

Jeg vil da gerne sige, at kunne eksamen som sådan gennemføres på færøsk, var det nok ikke det, der skulle skille os ad, men vi har altså stadig væk et problem gående ud på at skaffe tilstrækkelige censorer, der kan censurere på færøsk, censorer, der også forstår færøsk.

Jeg er blevet oplyst om, at hvis eleverne under eksamen føler, at de er i vanskeligheder med at udtrykke sig på dansk, så må de gerne slå over til færøsk, og det synes jeg også skulle kunne klare dem ud af denne situation.

Det er ikke mit indtryk, at der bliver lagt hindringer i vejen for dem. Det fremgår af de oplysninger, der er kommet frem, at de elever, der har taget studentereksamen på Færøerne, ikke har klaret sig dårligere end

[Undervisningsministeren.]

de elever, der har taget studentereksamen her i landet. Men jeg er bekendt med, at landsstyret arbejder med spørgsmålet, og undervisningsministeriet vil gerne sammen med landsstyret forsøge, om vi kan finde en praktisk løsning, for selvfølgelig må vi hjælpe eleverne på gymnasiet på Færøerne på den bedst mulige måde. Det lover jeg at ville være med til at klare.

Patursson (Færø.):

Jeg takker undervisningsministeren for svaret. Jeg vil bare sige, at det kan lyde meget godt med alle disse forklaringer og bortforklaringer, men hvor tit de end gentages, forbliver de ikke andet end dårlige søforklaringer. Der øves eller gøres forsøg på at udøve sprogsvang på Færøerne.

I denne sammenhæng vil jeg tillade mig at stille undervisningsministeren et tillægs-spørgsmål. Hvad ville den danske undervisningsminister sige til, hvis der fra et eller andet skoledirektorat i Tyskland kom et påbud om, at de vordende danske studenter til deres eksamen skulle tvinges til at tale rigtysk?

Bernhard Baunsgaard (RV):

Måtte jeg ikke også stille undervisningsministeren et spørgsmål om dette. Jeg synes, at der naturligvis er meget rigtigt i det, der bliver sagt om, at det kan være vanskeligt at skaffe censorer, men det er jo også rigtigt, at der i de senere år i den danske gymnasieskole hernede er ansat en række færing. Det måtte vel være muligt at bruge disse færing som censorer på Færøerne, når det eneste, der er grunden til, at man fastholder dansk som eksamenssprog deroppe, er den omstændighed, at man ikke har tilstrækkeligt med censorer på Færøerne.

Jeg vil gerne spørge undervisningsministeren, om hun ikke vil være venlig at undersøge, om det ikke var muligt at klare problemet ad den vej.

Undervisningsministeren (Tove Nielsen):

Til hr. Bernhard Baunsgaard kan jeg sige, at jeg jo sagde i min første besvarelse, at jeg gerne ville være med til at undersøge, om det ikke var muligt virkelig at finde nogle,

der kunne censurere på færøsk, og viser det sig, at vi netop her i landet har færing, der kan klare denne opgave, så er vi dog et skridt i den rigtige retning.

Så må jeg altså lige have lov til at sige, at der ligger ikke noget som helst ønske fra min side om at tvinge eleverne på Færøerne til at tale og gå op til eksamen imod de krav, der i forvejen er blevet stillet. Vi må altså stadig væk ikke se væk fra, at nogle af de betingelser, nogle af de krav, der bliver stillet for at tage en studentereksamen, er, at man både får undervisning i færøsk, uddybet på flere forskellige områder, og at man får en grundig undervisning i dansk. Det er ikke sådan, at man pludselig den dag, man skal tage sin studentereksamen, står over for et nyt, fremmed sprog, dansk, det er dog et sprog, man har arbejdet med op igennem årene. Men som sagt: jeg vil gerne være med til at finde en praktisk løsning på dette problem.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om international godstransport med motorkøretøjer m.v.

(Lovforslaget (nr. 61) findes i tillæg A sp. 935, fremsættelsen i tidenden sp. 877).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den følgende på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om international buskørsel.

(Lovforslaget (nr. 62) findes i tillæg A. sp. 945, fremsættelsen i tidenden sp. 879).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Otto Mørch (S):

Som socialdemokratiets talsmand kan jeg gøre det kort. De to lovforslag, vi her behandler, er forberedt af den tidligere regering og er nu overtaget af den nuværende regering, og derfor er vi indstillet på en velvillig og hurtig behandling.

For begge lovforslag gælder, at der ikke er